

پذیرش زبان گزارشگری XBRL و افزایش شفافیت

می‌دهد که براساس آن می‌توان ضرورت‌های اشاره شده را برطرف کرد و از طرفی نیاز به صورت مالی سنتی کاهش می‌یابد. یکی از این منابع پدیده تجارت الکترونیک است که اسناد به صورت الکترونیک در دسترس خواهد بود. صورت‌های مالی ایجاد شده با استفاده از زبان گزارشگری مالی قابل توسعه XBRL داده‌های شفاف تری را برای تجزیه و تحلیل استفاده کنندگان صورت‌های مالی فراهم می‌آورد که به کاربران اجازه دقت بیشتر بر اطلاعات با اهمیت دریافت شده و تمرکز بیشتر بر این اطلاعات را می‌دهد. در این مقاله به بررسی XBRL و ارتباط آن با میزان شفافیت داده‌ها، عوامل اصلی که به قانونگذاران کمک می‌کند تا اجرای XBRL را سرعت بخشند و کاهش ریسک‌های تحویل سیستم XBRL پرداخته شده است.

افزایش شفافیت

افزایش شفافیت صورت‌های مالی، برای شرکت اعتماد می‌آورد. هنگامی که فردی قصد سرمایه‌گذاری در موسسه‌ای را دارد، اگر در مورد آنچه بنگاه انجام می‌دهد، بیشتر بداند، به آنها اعتماد می‌کند و میزان سرمایه‌گذاری خود را افزایش می‌دهد حتی بیشتر از آنچه که اطلاع ندارد اعتماد می‌کند. اما این اعتماد چگونه شکل می‌گیرد!

بحران مالی جهانی با عبور از چارچوب‌های قانونی و ملی، بی‌کم و کاست در یک بحران اقتصادی جهانی جای گرفته است. بسیاری آن را بزرگترین شکست قانون گذاری در تاریخ مدرن نامیده اند و به طور گسترده‌ای اذعان کرده اند که خود نظام مالی این بحران را ایجاد کرده است. از آنجا که ملاحظات قانونی این بحران در سراسر جهان احساس شد، سازمان‌های بین‌المللی حسابداری باید با هم هماهنگ شوند تا ساختارهای جدیدی را مطابق با واقعیات و پویایی سیستم مالی جهانی هم راستا سازند. با ظهور بحران مالی از سال ۲۰۰۸ در اروپا، نیاز به ایجاد قوانین برای داده‌های استاندارد شده و بدون ابهام افزایش پیدا کرد، همچنین بحران مالی ضرورت‌های زیر را در زمینه گزارشگری مالی ایجاد کرده است، از جمله به موارد زیر می‌توان اشاره کرد:

- افزایش اتکاپذیری داده‌ها از طریق کاهش ریسک ورود داده‌های نادرست
 - نیاز به پردازش سریع مقادیر زیادی از داده‌ها که در دسترس
 - نیاز به تحلیل تصمیم‌ها به منظور اتخاذ تصمیمات با کیفیت بالاتر و کارتر با استفاده از داده‌های صحیح در یک چارچوب زمانی کوتاه تر
 - کاهش بار اضافی گزارشگری، که می‌تواند منجر به صرفه جویی در هزینه و بهبود کارایی شود.
- فناوری اطلاعات منابع اطلاعاتی گوناگونی در اختیار کاربران قرار

بنگاه‌ها داده‌ها را جمع‌آوری و سپس در قالب شکل‌های خاص صورت‌های مالی و گزارش هیات مدیره تهیه می‌کنند. بدون استانداردسازی شکل موجود داده‌ها این اعتماد حاصل نمی‌شود. به ویژه اینکه گزارش‌های هیات مدیره عمدتاً مشتمل بر نمودارهایی است که از روی این داده‌ها استخراج شده‌اند. اما چگونه می‌دانیم داده‌هایی که به منظور تدوین گزارش‌ها و نمودارها استفاده می‌شود واقعاً همان چیزی است که ما فکر می‌کنیم؟ به عبارت دیگر آیا می‌توانیم به هر سطحی از شفافیت اعتماد کنیم؟

گزارش‌ها و نمودارهای XBRL سطحی از اطمینان را به شفافیت اضافه می‌کند، واژه توسعه پذیر به این معناست که هر نوع اطلاعات مالی و غیرمالی که شرکت قصد ارائه آن را دارد را می‌توان برچسب‌دار کرده و گزارش کرد. باید خاطر نشان کرد که عمل برچسب‌گذاری توسط نرم افزارهای مخصوص این کار انجام می‌شود که یکی از آنها دراگون تگ (Dragoon Tag) نام دارد.

در نتیجه داده‌هایی که با استفاده از XBRL برچسب خورده در صورتی که در دو گزارش استفاده شوند، می‌توان مطمئن شد که هر دو یکی هستند علی‌رغم اینکه چگونه در هر گزارش، نمودار یا شرح ارائه شده باشد. در نتیجه استفاده از XBRL به منظور استانداردسازی شفافیت داده‌ها روشی است که باعث خلق اطمینان می‌شود.

در ایالات متحده آمریکا و در خیلی از کشورهای دیگر در سراسر دنیا قانون‌گذارانی مانند کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا گام‌های اولیه را برداشته‌اند. این گام‌ها نه تنها برای افزایش شفافیت بلکه ایجاد اطمینان بیشتر در داده‌ها بوده است.

در ایران نیز با راه‌اندازی زبان گزارش‌گری تجاری توسعه پذیر (XBRL) سطح تحلیل، کارایی و عمق بازار سرمایه افزایش و اطلاعات به سرعت اثر خود را بر روی قیمت‌ها خواهد گذاشت علاوه بر اینکه مبادله اطلاعات ارتقا و زمینه برای بین‌المللی شدن بازار سرمایه فراهم خواهد شد.

XBRL به‌عنوان یک استاندارد پیشرو برای افزایش شفافیت ظهور کرده است. اما محیط مالی برای سیستم‌های نظارتی XBRL نسبتاً جدید است.

الزامات قانونی برای اجرای XBRL فراتر از جمع‌آوری داده‌ها، اعتبارسنجی، انبارش و بازیابی داده‌های XBRL است.

بعد از اجرای XBRL، نیاز به تحلیل‌های زمانی و مدلسازی اشکار می‌شود. تفکر بیشتر نشان می‌دهد که XBRL برای افزایش میزان کارایی پردازش و تجمیع اطلاعات، راهبری اطلاعات، تجزیه و تحلیل و تصمیم‌گیری اثربخش، عامل توانمند است.

قانون‌گذاران در پذیرش XBRL نقش محوری دارند و به میزانی که گزارش‌گری، استاندارد و شفاف‌تر می‌شود، محیط مالی تغییر خواهد کرد. تغییرات شامل موارد زیر خواهد بود:

- دسترسی به اطلاعات صحیح‌تر راجع به محیط مالی افزایش می‌یابد
- در نتیجه توانایی ما را در تشخیص نقاط ضعف سیستم ارتقا می‌یابد.
- درک ارتقا یافته از رفتار بازار و مهمتر اینکه چگونه یک محیط مالی را می‌توان تا مرز ثبات مالی، تنظیم کرد.
- بنابراین شفافیت به عنوان یک معنای جدید و پیش‌نیازی اثربخش برای هشداردهی زود هنگام ریسک سیستم اطلاعاتی است.

هم‌اکنون برای قانونگذاران از همه چیز مهم‌تر آن است که بتوانند به سرعت و به شکل اثر بخشی برای ثبت، تحلیل و توزیع فرم‌های شرکت و ارسال داده‌های مالی، با هدف نهایی استفاده از این اطلاعات دوباره و چندباره برای تصمیم‌گیری اثربخش چاره‌اندیشی کنند.

برای اثرگذاری مثبت بر بازار مالی با این منظور که بازار خود را از بحران مالی جهانی نجات دهد، سطح بالایی از پذیرش XBRL در محیط مالی وجود دارد. اجرای این راه حل تنها برای یک کشور خاص و یک بخش بازار ممکن است نه تنها مسئولیت گزارش‌گری را کاهش ندهد بلکه باعث افزایش مسئولیت گزارش‌گری شود بویژه برای بنگاه‌های با فناوری اطلاعات پایین، به این دلیل که اجرای XBRL انقدر وسیع است که نیاز به فناوری اطلاعات بالایی دارد.

قانونگذاران به منظور اجرای XBRL به راه‌حلی که ترکیبی از نرم افزار پیشرو بازار و پروژه‌های موفق مشابه براساس تخصص‌های پیشرو است نیاز دارند، به گونه‌ای که نه تنها نیازهای جاری را پوشش دهد بلکه باید به اندازه کافی انعطاف پذیر باشد تا بتواند نیازهای عملیاتی و کسب و کاری آتی را همگام با استانداردهای نظارتی و بهترین رویه‌های مستند سازی بین‌المللی و محلی جدید پوشش دهد.

چند نکته اصلی که به قانونگذاران کمک می‌کند تا اجرای XBRL را سرعت ببخشند و ریسک‌های تحویل سیستم را کاهش دهند، شامل موارد زیر است:

۱. تمرکز بر خروجی‌ها:

رویکردی که بروی بهینه‌سازی خروجی‌های اصلی تمرکز می‌کند مانند پذیرش، استفاده مستمر و قابلیت پشتیبانی مداوم از XBRL که تأثیر مثبت روی تصمیم‌گیری‌های اصلی می‌گذارد و برنامه‌های خاص و اجزای تکنولوژی را معین می‌کند، از جمله:

- مشارکت ذی‌نفعان مختلف، مدیریت تغییر و گسترش دانش
- شبکه‌های متعدد و انتخاب راه حل بر اساس تقسیم بندی بازار
- ابزارها و بسته‌های توسعه نرم افزار
- استفاده پذیری رده بندی
- ارتباطها و پیام‌رسانی استاندارد
- استفاده آسان و قابلیت استفاده از کل سیستم

۲. کاهش بار مسئولیت گزارش‌گری

تسکین بار مسئولیت گزارش‌گری در واحدهای تجاری تحت قانون، اغلب باعث ایجاد پذیرش افشای اختیاری اطلاعات مالی و یا کیفیت افشای اجباری را بهبود می‌بخشد. برای اینکه بتوان فرایندهای اجرای XBRL را هموارتر انجام داد قانونگذاران گام‌های زیر را اجرا می‌کنند:

- تدوین یک برنامه مختصر و روشن درباره میزان مشارکت ذی‌نفعان و ارتباطات: XBRL ذی‌نفعان جدیدی دارد، هیچ اهمیتی ندارد که چگونه راه‌های مورد پذیرش پشتیبانی مربوطه، به سرعت می‌توانند تحویل داده شوند، ذی‌نفعان باید وارد بازی شوند، گزارشات منظم دریافت کنند و و پاسخ‌های مناسب به سوالات و نگرانی‌هایشان داده شود.
- بخش‌های پشتیبانی کاربر: کاربران بخش‌های مختلف نیاز دارند تا با شبکه‌های ارسال، ابزارها و بسته‌های توسعه نرم افزاری پشتیبانی حمایت شوند.

۳. کاهش دادن میزان تلاش و بهینه سازی ارزش

استفاده از الگوهای‌های ساختار یافته برای مونتاز راه حل‌ها، زمان

یک رویکرد یا استاندارد بهتر را برای مقایسه پذیری فراهم کند، به تعویق می‌افتد. تا این زمان، XBRL خطی پیشنهاد می‌شود و قادر است فیلترهایی برای تامین اطلاعات توسعه یافته و اضافی با تلاش کمتر فراهم کند.

راه پیش رو

ما شاهد چالش‌هایی بودیم که نتیجه تجربه قانون‌گذاران و شرکت‌هایی است که قانون بر آنها اعمال شده است. هم اکنون قانون‌گذاران نقش اصلی را در تسهیل فرایند گزارش‌گیری و افزایش شفافیت برعهده دارند. فعالان شبکه مالی می‌توانند اجرای XBRL را با روش پیشرفته‌تری به کار ببرند، برای مثال:

- محک زنی
 - تجزیه و تحلیل ارتباطات و وابستگی‌های اصلی بین فعالان بازار
 - پایش شاخص‌های کلیدی با سطح دسترسی به داده‌ها
 - تجزیه و تحلیل ارقام عملکرد مالی به طور مکرر
 - تشخیص خودکار و ردیابی افشائیات مالی
- پروژه‌های مرتبط با XBRL در سراسر جهان به سرعت شروع شده است. خیلی از آنها در مرحله مفهومی هستند بعضی‌ها در مرحله آزمایشی هستند و بقیه اجرا شده‌اند. عده‌ای هم در مرحله تولید هستند. تقاضا برای منابع تکنیکی XBRL بالا است. خیلی از سازمان‌ها به دنبال نوآوری بیشتر و شیوه‌های اجرایی اقتصادی هستند.
- با بهبود شفافیت، تقاضا برای چارچوب‌های نظارتی افزایش پیدا کرده است. هم‌زمان تقاضا برای منابع فنی نیز افزایش یافته است و این باعث شده رویکردی متفاوت و جدید به منظور راه حل‌های تحلیلی و بررسی نظارت اجرا شود.

تحویل سیستم را کاهش می‌دهد و مهمتر از آن ریسک عملیاتی و تحویل را کاهش می‌دهد. با استفاده مجدد از اجزاء می‌توان ارزش را بهینه ساخت. بد نیست نگاهی به بسترهای نرم افزاری نرم افزارها بیندازید. این‌ها با ویژگی‌هایی ساخته شده‌اند که در مقابل شیوه‌های سنتی قرار گرفته‌اند.

۴. حمایت از جنبه‌های XBRL

XBRL را باید به عنوان یک استاندارد منعطف دانست برای اطلاع رسانی و ارتباط اطلاعات چند بعدی عملکرد مالی، بویژه ارتباط با مستندات که در آن معانی و روابط مهم هستند. برنامه‌های اجرایی باید هم بر روی XBRL و هم توانمندی برنامه تمرکز کنند.

تحویل و اتخاذ راه حل‌ها می‌تواند با سرعت انجام شود اگر معیارهای زیر محقق شود:

- از آنجایی که اغلب قانونگذاران مختلف، اطلاعات مشترکی را الزامی می‌سازند، برای طبقه بندی اطلاعات رده بندی چندگانه‌ای وجود دارد. و از طریق این رده بندی با هماهنگ‌سازی، بار مسئولیت گزارش‌گیری در سازمان کاهش می‌یابد و دیگر نیاز نیست اطلاعات چندین بار گزارش شود و زحمت دو چندان شود.
- توسعه رده بندی (Taxonomy) از زیرساخت‌های خدمات ارسال جدا شده است. این امکان این اجازه را می‌دهد تا رده بندی‌ها تغییر پیدا کنند بدون اینکه در سیستم تغییری ایجاد شود. این مورد هم چنین این امکان را فراهم کرده تا سیستم‌های ارسال جایگزین بایگانی و مستند سازی بشوند و بخشی از رده بندی‌های نهایی قبل از اینکه توسط ذی‌نفعان استفاده شود آماده باشند.
- توسعه رده بندی‌های ایجاد شده با فیلتر، تا زمانی که صنعت بتواند